

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Forslag om innføring av tidsfrister for krav om universell utforming av IKT i ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov - høringsuttalelse

Statens seniorråd støtter forslaget om innføring av tidsfrister for krav om universell utforming av IKT. Universell utforming av IKT vil bidra til at flere personer, deriblant seniorer, kan bruke for eksempel PC og elektroniske tjenester.

Vi vil imidlertid peke på at det i tillegg er behov for satsinger i flere år fremover for å sørge for at flere seniorer blir inkludert i informasjonssamfunnet. I *Stortingsmelding nr. 17 (2006-2007) Eit informasjonssamfunn for alle* sies det at aldersgruppen 55+ omfatter vel 1,2 millioner mennesker, og at drøyt 800 000 av disse ikke er brukere av IKT. Det er flere grunner til dette, men én er at det ofte er vanskelig å opprettholde og utvikle IKT-kompetanse når man forlater arbeidslivet. Et krav om universell utforming av IKT vil være positivt for mange seniorer og andre grupper som trenger tilrettelagt teknologi, men det vil fortsatt være behov også for andre løsninger. Både offentlige og private virksomheter må kunne tilby manuelle tjenester hvor dette blir etterspurt, uten ekstra kostnader for brukerne.

Statens seniorråd har følgende kommentarer til forslaget:

Virkeområde for plikten

Det foreslås at virkeområdet for kravet er all IKT som retter seg mot allmennheten. I høringsnotatet skriver departementene at grensedragningen for virksomhetens alminnelige funksjon må gjøres mot det som ikke er å betrakte som hovedløsningen, og bruker som eksempel en bank med minibanker både i og utenfor banklokalet.

Vi er enig i at det lovforankrede kravet skal omfatte IKT rettet mot allmennheten. Rådet er imidlertid opptatt av hvordan praksis blir når det gjelder å definere hva som er hovedløsning, siden departementene mener at det kun er hovedløsningen som omfattes av kravet. Universell utforming og tilgjengelighet bør være den generelle løsningen på alle samfunnsområder, ikke den spesielle. Rådet mener derfor at det må vurderes på nytt å ikke avgrense plikten til hovedløsninger.

Dersom man velger at kravet skal gjelde kun for hovedløsninger, er det viktig ikke å definere denne for snevert. For eksempel opplever mange seniorer det som vanskelig å bruke nettbank og automatiske telefontjenester. Det kan være fordi bankene har ulik utforming på nettbanken. Automatiske telefontjenester er ofte vanskelige å forstå for

både yngre og eldre. Det er heller ikke alltid at valgene passer for egne behov og dermed virker ulogiske. Statens seniorråd mener derfor at det er av stor betydning om en nettbank vil bli definert som en hovedløsning i forhold til for eksempel en skranke eller minibank i et banklokale, og om det å innhente ruteopplysninger eller bestille billetter via telefon med automatiske tjenester er en hovedløsning eller ikke.

Vi vil særlig peke på behovet for veiledning. Selv om mange tekniske løsninger rettet mot publikum i offentlig og privat virksomhet blir universelt utformet, vil det være behov for veiledning til brukerne. Det må være mulig å ha tilgang til kyndig personale som kan gi veiledning i bruk av IKT på offentlige kontorer, i banker og lignende virksomheter.

Tidsfrist for ny IKT og eventuell endelig frist for all eksisterende IKT

Ved utarbeidelse av standarder og retningslinjer er rådet enig i at man må samarbeide med brukerorganisasjonene. Konsekvensanalysen nevner spesielt eldre og funksjonshemmede, og vi regner med at brukere fra disse gruppene trekkes inn i arbeidet slik at de får anledning til å bidra på en konstruktiv måte.

Organisering av informasjons- og veiledningsarbeidet

Informasjons- og veiledningsarbeidet omfattes av tilsynsoppgavene, og skal etter forslaget bli det nye forvaltningsorganets ansvar. Vi mener at det må legges stor vekt på informasjon og veiledning både ved innføring av kravet og ved håndhevingen. Som påpekt i høringsbrevet, må det også samarbeides tett med de miljøene som har kompetanse på området, deriblant Deltasenteret.

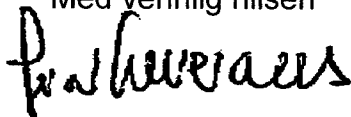
Innføring av egen hjemmel for pålegg og fastsetting av tvangsmulkt

Vi er enig i forslaget om innføring av hjemmel til å fastsette pålegg og at det kan følges opp med tvangsmulkt.

Innføring av dispensasjonsadgang

Vi er enig i forslaget om innføring av en dispensasjonsadgang, og at det er en høy terskel for å dispensere fra kravene.

Med vennlig hilsen

Ivar Leveraas
rådsleder

Lena Hagberg
sekretariatsleder